

Humanistinen ja kasvatusala

**OPETUSSUUNNITELMA, 180 osp
NUORISO JA VAPAA-AJANOHIJAIKSEN
PERUSTUTKINTO
Nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen
osaamisala**

NUORISO- JA VAPAA-AJAN OHJAAJA

Tämä opetussuunnitelma on voimassa Salpauksessa 1.8.2015

Käsittelyt:

Salpauksen ammattiosaamisen toimikunta:

8.6.2015,

8.11.2016 (Yrityksessä toimiminen ja yritystoiminnan suunnittelu -tutkinnon osat, voimassa 1.1.2017 alkaen),

13.12.2016 (Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen -tutkinnon osa, voimassa 1.1.2017 alkaen)

Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)

SISÄLLYSLUETTELO

1	NUORISO- JA VAPAA-AJANOHIJAJUKSEN PERUSTUTKINTO JA SEN MUODOSTUMINEN,1	
1.1	Alan kuvaus ja arvoperusta.....	1
1.2	Perustutkinnon tavoitteet	1
1.3	Perustutkinnon muodostuminen.....	1
1.4	Nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen perustutkinnon suorittaminen näyttötutkintona.....	1
1.5	Elinikäisen oppimisen avaintaidot	1
2	NUORISO- JA VAPAA-AJANOHIJAJUKSEN PERUSTUTKINNON AMMATILLISET TUTKINNON OSAT, AMMATTITAITOVAATIMUKSET JA OSAAMISEN ARVIOINTI	1
2.1	Pakolliset tutkinnon osat 115 osp.....	1
2.1.1	Ohjaajuus 35 osp.....	1
2.1.2	Ohjaus eri toimintaympäristöissä 40 osp.....	2
2.1.3	Ohjauksen menetelmät 30 osp	3
2.2	Valinnaiset tutkinnon osat 30 osp.....	4
2.2.1	Kansalais- ja järjestötoiminnan ohjaus 15 osp	4
2.2.2	Projektitoiminnan ohjaus 15 osp	5
2.2.3	Nuorten sosiaalinen vahvistaminen 20 osp	6
2.2.4	Monikulttuurisen toiminnan ohjaus 15 osp	7
2.2.5	Ikääntyvien ohjaus 15 osp	8
2.2.6	Palvelujen tuottaminen 15 osp.....	9
2.2.7	Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia	10
2.2.8	Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp.....	11
2.2.9	Yrityksessä toimiminen, 15 osp.....	12
2.2.10	Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 15 osp	13
3	YHTEISET TUTKINNON OSAT (35 OSP) TAVOITTEET JA ARVIOINTI AMMATILISESSA PERUSKOULUTUKSESSA	15
3.1	Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp	15
3.1.1	Äidinkieli 5 osp.....	15
3.2	Matemaattisluonnontieteellinen osaaminen 9 osp.....	17
3.2.1	Matematiikka 3 osp.....	17
3.2.2	Fysiikka ja kemia 2 osp.....	18
3.3	Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp.....	19
3.3.1	Yhteiskuntataidot 1 osp.....	19
3.3.2	Työelämätaidot 1 osp.....	20
3.3.3	Yrittäjyys ja yritystoiminta 1 osp.....	21
	Ohjaussuunnitelma.....	21
3.4	Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7osp	22
3.4.1	Kulttuurien tuntemus, 3 osp	22
3.4.2	Taide ja kulttuuri 3 osp.....	23
3.4.3	Etiikka 3 osp (kurssi 1).....	25
4	VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT, 10 OSP	26
4.1	Ammatillisia tutkinnon osia.....	26
4.2	Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia	26
4.3	Yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opinnot	26
4.4	Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja	26
4.5	Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia	26
5	TUTKINTOKOHTAISET TERVEYDENTILAVAATIMUKSET.....	26
6	LIITTEET	26

1 NUORISO- JA VAPAA-AJANOHIJAUKSEN PERUSTUTKINTO JA SEN MUODOSTUMINEN,

1.1 Alan kuvaus ja arvoperusta

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

1.2 Perustutkinnon tavoitteet

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

1.3 Perustutkinnon muodostuminen

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

1.4 Nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen perustutkinnon suorittaminen näyttötutkintona

Koulutuskeskus Salpauksella on voimassa oleva nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen perustutkinnon näyttötutkinnon järjestämissopimus.

1.5 Elinikäisen oppimisen avaintaidot

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

2 NUORISO- JA VAPAA-AJANOHIJAUKSEN PERUSTUTKINNON AMMATILLISET TUTKINNON OSAT, AMMATTITAITOVAATIMUKSET JA OSAAMISEN ARVIOINTI

2.1 Pakolliset tutkinnon osat 115 osp

2.1.1 Ohjaajuus 35 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ohjaussuunnitelma

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
Oman työn tavoitteellinen suunnittelu ja toteuttaminen sosiaalisista ja kasvatuksellisista lähtökohdista	* luokkahuonetyöskentely ja seminaarit	- Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen: äidinkieli, vieraat kielet (ohjaaminen vieraalla kielellä)
Oman persoonan tunteinen ja käyttäminen ohjauksessa	* työelämälähtöiset projektit, kehittämistyöt alan työpaikoilla ja tapahtumatuottaminen	- Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen: tieto ja viestintätekniikka, matemaatiikka
Ohjattavan kohtaaminen	* toiminnalliset harjoitukset	
Ryhmäohjauksen, motivoinnin ja ryhmädynaamisen osaamisen hallinta	* verkko-oppiminen ja etätehtävät	
Nuorisotyön kasvatuksellinen ja sosiaalinen perusta	* oppimistehtävät	
Elämänkaarivaiheiden hallinta	* itsenäinen tiedonhaku ja alakohdittaiseen kirjallisuuteen perehtyminen	
Ammattietiikka	* tiimioppiminen	

	* opintokäynnit ja leirit	
	* työssäoppiminen	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa ohjaustoiminnassa, jossa keskeinen taito on kasvatusvastuuseen ja tavoitteellisuuteen perustuva ohjaavuus. Ammattiosaamisen näytössä hän suunnittelee ja toteuttaa kohderyhmän tarpeiden mukaisen ohjaustilanteen ja valitsee siihen sopivat ohjausmenetelmät. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia. Lisäksi hän työskentelee erilaisissa työ- ja ohjaustilanteissa ja laatii työskentelystään raportin ja hyödyntää muuta dokumentaatiota (kuvia, palautteita, tekemiään asiapapereita jne.)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa kohderyhmän tarpeiden mukaisia ohjaustilanteita ja niihin sopivia ohjausmenetelmiä työssäoppimispaikalla 2-4 viikon aikana.

Ammattiosaamisen näytön arvioinnista päättää ammattiopettaja.

Muu osaaminen arvioidaan esim. tehtävin, tenttein ja portfolion.

Etenemisehto

Työssäoppimiseen voi osallistua, kun opiskelija on oppinut pääsääntöisesti ne asiat, joiden varaan työssäoppiminen perustuu. Opettajaryhmä harkitsee kriittisissä tapauksissa opiskelijan osallistumisen työssäoppimisjaksolle.

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa hyväksytysti.

2.1.2 Ohjaus eri toimintaympäristöissä 40 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ohjaussuunnitelma

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Työskenteleminen nuoriso- ja vapaa-aika-alan toimintaympäristöissä (valtio/kunta/yksityinen/kolmas sektori) ja toiminnan erityispiirteiden osaaminen</p> <p>Tavoitteellisen toiminnan toteuttaminen eri toimintaympäristöjen erilaisille kohderyhmille</p>	<p>* luokkahuonetyöskentely ja seminaarit</p> <p>* työelämälähtöiset projektit, kehittämistyöt alan työpaikoilla ja tapahtumatuottaminen eri sektoreilla</p> <p>* verkko-oppiminen</p>	<p>- Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen: matematiikka, fysiikka, kemia ja tieto ja viestintäteknikka</p> <p>- Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen: äidinkieli, vieraat kielet</p>

<p>Alan erityiset ja työn yleiset säädökset, lait ja turvallisuus- ja laaturtekijät, sääntöjen noudattaminen</p> <p>Moniammatillisen yhteistyön merkitys nuoriso- ja vapaa-aikatyössä</p> <p>Työn päätöksentekorakenteet ja rahoitusmahdollisuuksia, toiminnan taloudellisuus</p> <p>Ympäristökasvatus (kestäväkehitys), monikulttuurisuus, kansainvälisyys nuva-alalla</p> <p>Päihdetiedon hyödyntäminen ja terveyttä edistävä toiminta</p>	<p>* oppimistehtävät ja etätyöskentely</p> <p>* digitaalinen portfolio</p> <p>* itsenäinen tiedonhaku ja alakohtaiseen kirjallisuuteen perehtyminen</p> <p>* tiimioppiminen</p> <p>* opintokäynnit, osallistuminen alan valtakunnallisiin koulutuspäiviin</p> <p>* leiritoiminta</p> <p>* työssäoppiminen</p>	<p>-Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen: yhteiskuntataidot, työelämätaidot, yrittäjäjyys, liikunta ja terveystieto</p>
--	---	---

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Etenemisehto

Työssäoppimiseen voi osallistua, kun opiskelija on oppinut pääsääntöisesti ne asiat, joiden varaan työssäoppiminen perustuu. Opettajaryhmä harkitsee kriittisissä tapauksissa opiskelijan osallistumisen työssäoppimisjaksolle.

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa hyväksytysti.

2.1.3 Ohjauksen menetelmät 30 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ohjaussuunnitelma

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Eri ohjausmenetelmien periaatteiden ja soveltuvuuden tunteminen</p> <p>Työskenteleminen yhdellä tai useammalla menetelmäalueella: kulttuuriohjaus, liikunnanohjaus, luonto- ja elämäntoiminta, nuorten tieto- ja neuvontapalvelut, media- ja verkko-ohjaus tai teknisten ja käden taitojen ohjaaminen</p> <p>Virikkeellisen ja tavoitteellisen (kasvatus) toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen eri-ikäisille ja erityistä tukea tarvitseville asiakkaille.</p>	<p>* luokkahuonetyöskentely ja seminaarit</p> <p>* työpajatyöskentely</p> <p>* työelämälähtöiset projektit ja kehittämistyöt alan työpaikoilla ja tapahtumatuottaminen</p> <p>* toiminnalliset harjoitukset</p> <p>* verkko-oppiminen</p> <p>* oppimistehtävät ja etätehtävät</p>	<p>- Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen: äidinkieli, vieraat kielet</p> <p>- Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen: matematiikka, fysiikka, kemia ja tieto ja viestintäteknikka</p>

Yhteisöllisyyden ja yhteisöohjauksen merkitys nuoris- ja vapaa-aika-alalla	<ul style="list-style-type: none"> * itsenäinen tiedonhaku ja alakohtaiseen kirjallisuuteen perehtyminen * tiimioppiminen * opintokäynnit, osallistuminen alan valtakunnallisiin koulutuspäiviin ja leirit * työssäoppiminen 	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Etenemisehto

Työssäoppimiseen voi osallistua, kun opiskelija on oppinut pääsääntöisesti ne asiat, joiden varaan työssäoppiminen perustuu. Opettajaryhmä harkitsee kriittisissä tapauksissa opiskelijan osallistumisen työssäoppimisjaksolle.

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa hyväksytysti.

2.2 Valinnaiset tutkinnon osat 30 osp

2.2.1 Kansalais- ja järjestötoiminnan ohjaus 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ohjaussuunnitelma

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Järjestöjen asema ja mahdollisuudet nuva-alan työkentässä</p> <p>Toiminnan suunnitteleminen ja järjestäminen kansalaistoiminnan arvojen, päämäärien ja toimintatapojen mukaisesti</p> <p>Järjestöjen organisaatorakenteiden tunteminen sekä vapaaehtoistoiminnan ja kansalaistoiminnan merkityksen ymmärtäminen</p> <p>Kolmannen sektorin ja julkisen sektorin yhteistyömahdollisuudet</p> <p>Järjestötoiminnan yleisimmät tuki- ja avustusmuodot</p>	<ul style="list-style-type: none"> * luokkahuonetyöskentely ja seminaarit * työelämälähtöiset projektit ja kehittämistyöt alan työpaikoilla ja tapahtumatuottaminen * toiminnalliset harjoitukset * verkko-oppiminen ja etätöskentely * oppimistehtävät * itsenäinen tiedonhaku ja alakohtaiseen kirjallisuuteen perehtyminen * tiimioppiminen * opintokäynnit ja leirit * työssäoppiminen 	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Etenemisehto

Työssäoppimiseen voi osallistua, kun opiskelija on oppinut pääsääntöisesti ne asiat, joiden varaan työssäoppiminen perustuu. Opettajaryhmä harkitsee kriittisissä tapauksissa opiskelijan osallistumisen työssäoppimisjaksolle.

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa hyväksytysti.

2.2.2 Projektitoiminnan ohjaus 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ohjaussuunnitelma

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
Projektitoiminnan merkitys ja tavoitteellisuus nuva-alalla	* luokkahuonetyöskentely ja seminaarit	
Projektitoiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi Projektien rahoituslähteet ja toiminnan taloudellisuus	* työelämälähtöiset projektit ja kehittämistyöt alan työpaikoilla ja tapahtumatuottaminen * oppimistehtävät ja itsenäinen työskentely * tiedonhaku ja alakohtaiseen kirjallisuuteen perehtyminen * tiimioppiminen * työssäoppiminen	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Etenemisehto

Työssäoppimiseen voi osallistua, kun opiskelija on oppinut pääsääntöisesti ne asiat, joiden varaan työssäoppiminen perustuu. Opettajaryhmä harkitsee kriittisissä tapauksissa opiskelijan osallistumisen työssäoppimisjaksolle.

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa hyväksytysti.

2.2.3 Nuorten sosiaalinen vahvistaminen 20 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ohjaussuunnitelma

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
Varhaisen tukemisen ja kohtaamisen menetelmät Sosiaalinen vahvistaminen ja moniammatillisen yhteistyön mahdollisuudet tukea tarvitsevan nuoren ja hänen perheensä arjessa Ennaltaehkäisy ja korvaava työ nuva-alalla Lastensuojelulaki Nuorisotyöntekijän velvollisuudet ja toiminnan rajat Auttamisjärjestelmät ja tukipalvelut auttamistyössä	* luokkahuonetyöskentely ja seminaarit * työelämälähtöiset projektit ja kehittämistyöt alan työpaikoilla ja tapahtumatuottaminen * toiminnalliset harjoitukset * verkko-oppiminen ja etätyöskentely * oppimistehtävät * itsenäinen tiedonhaku ja alakohtaiseen kirjallisuuteen perehtyminen * tiimioppiminen * opintokäynnit ja leirit * työssäoppiminen	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Etenemisehto

Työssäoppimiseen voi osallistua, kun opiskelija on oppinut pääsääntöisesti ne asiat, joiden varaan työssäoppiminen perustuu. Opettajaryhmä harkitsee kriittisissä tapauksissa opiskelijan osallistumisen työssäoppimisjaksolle.

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa hyväksytysti.

2.2.4 Monikulttuurisen toiminnan ohjaus 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ohjaussuunnitelma

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Omat kulttuuriset arvot ja lähtökohdat sekä kulttuuri-identiteetin merkitys yksilölle</p> <p>kulttuurien välisen vuorovaikutuksen edistäminen</p> <p>ohjausmenetelmien valinta huomioiden ryhmän jäsenten erilaiset kulttuuriset lähtökohdat</p> <p>kansainväliset toimintaympäristöt nuorisotyössä</p> <p>maahanmuuttajien kotouttamisprosessi ja tukipalvelut</p>	<p>* luokkahuonetyöskentely ja seminaarit</p> <p>* työelämälähtöiset projektit ja kehittämistyöt alan työpaikoilla ja tapahtumatuottaminen</p> <p>* toiminnalliset harjoitukset</p> <p>* verkko-oppiminen ja etätyöskentely</p> <p>* oppimistehtävät, itsenäinen tiedonhaku ja alakohtaiseen kirjallisuuteen perehtyminen</p> <p>* tiimioppiminen</p> <p>* opintokäynnit ja leirit</p> <p>* työssäoppiminen</p>	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Etenemisehto

Työssäoppimiseen voi osallistua, kun opiskelija on oppinut pääsääntöisesti ne asiat, joiden varaan työssäoppiminen perustuu. Opettajaryhmä harkitsee kriittisissä tapauksissa opiskelijan osallistumisen työssäoppimisjaksolle.

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa hyväksytysti.

2.2.5 Ikääntyvien ohjaus 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ohjaussuunnitelma

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Ikääntyvien ohjaaminen virikkeellisessä ja turvallisessa toiminnassa (elämänilon ja elämän mielekkyyden säilyttäminen)</p> <p>Ikääntyvien psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin lisääminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> * luokkahuonetyöskentely ja seminaarit * työelämälähtöiset projektit ja kehittämistyöt alan työpaikoilla ja tapahtumatuottaminen * toiminnalliset harjoitukset * verkko-oppiminen ja etätyöskentely * oppimistehtävät, itsenäinen tiedonhaku ja alakohtaiseen kirjallisuuteen perehtyminen * tiimioppiminen * opintokäynnit ja leirit * työssäoppiminen 	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Etenemisehto

Työssäoppimiseen voi osallistua, kun opiskelija on oppinut pääsääntöisesti ne asiat, joiden varaan työssäoppiminen perustuu. Opettajaryhmä harkitsee kriittisissä tapauksissa opiskelijan osallistumisen työssäoppimisjaksolle.

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa hyväksytysti.

2.2.6 Palvelujen tuottaminen 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ohjaussuunnitelma

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Suunnittelee, arvioi ja kehittää itsenäisesti tavoitteellisia toimintakokonaisuuksia tai sen osia kohderyhmän mukaan</p> <p>Toimii alan palveluita suunnittelevan, toteuttavan ja arvioivan työryhmän jäsenenä</p> <p>Tuntee palveluiden tuotteistamisen keskeiset menetelmät ja käyttää niitä</p> <p>Käytettävissä olevat resurssit ja toiminnan tuottavuus</p> <p>Markkinointisuunnitelman laatiminen</p> <p>Palvelujen ympäristövastuullisuus</p> <p>Palvelun laatu ja sen arvioiminen</p>	<p>* luokkahuonetyöskentely ja seminaarit</p> <p>* työelämälähtöiset projektit ja kehittämistyöt alan työpaikoilla ja tapahtumatuottaminen</p> <p>* toiminnalliset harjoitukset</p> <p>* verkko-oppiminen ja etätyöskentely</p> <p>* oppimistehtävät</p> <p>* itsenäinen tiedonhaku</p> <p>* tiimioppiminen</p> <p>* opintokäynnit</p> <p>* työssäoppiminen</p>	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Etenemisehto

Työssäoppimiseen voi osallistua, kun opiskelija on oppinut pääsääntöisesti ne asiat, joiden varaan työssäoppiminen perustuu. Opettajaryhmä harkitsee kriittisissä tapauksissa opiskelijan osallistumisen työssäoppimisjaksolle.

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa hyväksytysti.

2.2.7 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia

Erityisryhmien ohjaus

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

Ohjaussuunnitelma

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Erityisryhmien asiakkaiden ohjaaminen virikkeellisessä toiminnassa</p> <p>Luo edellytyksiä erityisryhmien elämänilolle ja elämän mielenkiinnon säilyttämiselle</p> <p>Toimii erityisryhmien psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin lisäämiseksi</p> <p>Ottaa toiminnassaan huomioon vastuun ohjattavien henkisestä hyvinvoinnista, turvallisuudesta ja yhteistoiminnasta.</p>	<p>* luokkahuonetyöskentely ja seminaarit</p> <p>* työelämälähtöiset projektit ja kehittämistyöt alan työpaikoilla ja tapahtumatuottaminen</p> <p>* toiminnalliset harjoitukset</p> <p>* verkko-oppiminen ja etätyöskentely</p> <p>* oppimistehtävät, itsenäinen tiedonhaku ja alakohtaiseen kirjallisuuteen perehtyminen</p> <p>* tiimioppiminen</p> <p>* opintokäynnit ja leirit</p> <p>* työssäoppiminen</p>	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Etenemisehto

Työssäoppimiseen voi osallistua, kun opiskelija on oppinut pääsääntöisesti ne asiat, joiden varaan työssäoppiminen perustuu. Opettajaryhmä harkitsee kriittisissä tapauksissa opiskelijan osallistumisen työssäoppimisjaksolle.

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa hyväksytysti.

2.2.8 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Oman osaamisen tuotteistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • markkinoilla olevien liiketoimintamahdollisuuksien kartoittaminen • oman ammatillisen osaamisen arvioiminen • omien liiketoimintaedellytysten arvioiminen • tiedonhaku <p>Liiketoimintasuunnitelma</p> <ul style="list-style-type: none"> • liiketoimintasuunnitelman laatiminen kokonaisuudessaan (budjetti, rahoitusosuunnitelma) • yritysmuodon valinta • riskit ja vakuutukset • suunnitelman toteutusmahdollisuuksien kriittinen arviointi • pitsaus, hissipuhe • tiedon hankinta 	<p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Noudatetaan Vuosi yrittäjänä ry:n oppimishjelman periaatteita (www.ny-vuosiyrittajana.fi) ja sitä täydennetään kirjoittamalla varsinainen liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrittajakeskus.fi).</p> <p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Toimitaan Osuuskunta Taidottajassa ja laaditaan varsinainen liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrittajakeskus.fi).</p> <p>Työssäoppimalla</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä kattavasti osoittaa, voidaan apuna käyttää pelillisyyttä. Työssäoppiminen voidaan toteuttaa laatimalla yritykselle liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrittajakeskus.fi).</p> <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimissopimus • dialogitreffit • valmennuspäivät • Kehityskeskustelut <p>Lähiopetus</p> <p>Oman osaamisen tuotteistaminen ja liiketoimintasuunnitelman laatiminen (www.uusyrittajakeskus.fi).</p>	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Liiketoimintasuunnitelman laatiminen laskelmineen (www.uusyrittajakeskus.fi).

2.2.9 Yrityksessä toimiminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Liiketoimintaympäristön selvittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakkaat - kilpailutilanne - trendit, sesongit, digitalisoituminen, muutoksen asiakkaiden ostokäyttäytymisessä, arvostusten muutokset esim. lähituotanto, kestävä kehitys jne - taloudellinen tilanne - yrityksen toimintaa koskeva lainsäädäntö (esim. kuluttaja- ja työlainsäädäntö) <p>Liikeidean täsmentäminen ja yrityksen toiminnan suunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - mitä, kenelle, miten, miksi? - asiakirjat - tuotekehitys, tuotteistaminen - markkinointi - tuotteet, palvelut - yhteistyökumppanit - NY-yrityksen lopettaminen - osuuskunnan jäsenyydestä luopuminen <p>Yrityksen työtehtävien tekeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - oman alan työtehtävien tekeminen - oman työn suunnittelu (ajankäyttö, järjestelmällisyys) - yrityksen esittely - tieto- ja viestintätekniikan käyttö ja sovellusten hallinta - kestävä kehitys - työturvallisuus 	<p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Noudatetaan Vuosi yrittäjänä ry:n oppimishjelmaa (nyvuosiyrittajana.fi) 1-3 lukukauden aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> - NY-yrityksen perustaminen ja liiketoiminnan pyörittäminen omalla opiskelualalla - NY-asiakirjat ovat osa ammattiosaamisen näyttöä <p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Noudatetaan Osuuskunta Taidottajan sääntöjä sekä osuuskuntalakia 1-3 lukuvuoden aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osuuskunta Taidottajaan liittyminen ja liiketoiminnan pyörittäminen omalla opiskelualalla - yrittäjän asiakirjat ovat osa ammattiosaamisen näyttöä <p>Työssäoppimalla</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä kattavasti osoittaa, voidaan apuna käyttää pelillisyyttä.</p> <p>Työssäoppiminen voidaan toteuttaa</p> <ul style="list-style-type: none"> - aloittavassa yrityksessä tai - yrityksessä, joka esim. haluaa tuoda markkinoille uuden tuotteen tai laajentua uudelle liiketoimintalueelle tai - muuten kehittää ja täsmentää liiketoimintaansa 	

	<p>Opiskelija dokumentoi toimintaansa esim. oppimispäiväkirjaan</p> <p>Projektioppiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Projektioppiminen voidaan toteuttaa erilaisissa ennakkosuunnitelmia ja jälkitoimia sekä yrittäjämäistä toimintatapaa vaativissa projektissa/projekteissa.</p> <p>Tiimiyrittäjänä toimiminen NY:ssä tai osuuskunnassa</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina koulutetun tiimivalmentajan kanssa. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppimissopimus - dialogitreenit - valmennuspäivät - kehityskeskustelut <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppimissopimus - dialogitreenit - valmennuspäivät - kehityskeskustelut. 	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Omassa yrityksessä/ harjoitusyrityksessä / vastaavassa yrityksessä toimiminen

- toimii yhteistyökumppaneiden kanssa
- selvittää, täsmentää ja kehittää yrityksen liikeidea
- dokumentoi
- toimii yrityksen työtehtävissä yrittäjämäisesti.

2.2.10 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Opiskelijan ohjaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - työpaikan ja/tai oppilaitoksen toimintatavat ja säännöt (mm. työaika, työvaatetus, tauot, poissaolokäytännöt, myöhästelyt, kännykän käyttö, vaitiolovelvollisuus) - työtehtäviin perehdytys - työturvallisuusriskit ja työturvallisuusohjeet - koneiden ja laitteiden käytön opastus ja työturvallisuus - ohjauskeskustelu (ohjauksen keinot, ohjaustyylit ja palautteen antaminen) - oman alan esittely (työ- ja koulutusmahdollisuudet) <p>Suunnitelma työssäoppimisesta ja ammattiosaamisen näytöistä</p> <ul style="list-style-type: none"> - tutkinnon rakenne - ammattitaitovaatimukset - arvioinnin kohteet ja kriteerit - suunnitelma työssäoppimisesta - tutkinnon osan tavoitteet työssäoppimiselle - henkilökohtaiset tavoitteet työssäoppimiselle - työssäoppimisen sopimus - suunnitelma ammattiosaamisen näytöstä - itsearviointi - työssäoppimisen päiväkirja - ammattiosaamisen näytön itsearviointi tutkinnon osan kriteerien mukaisesti ja arviointikeskusteluun osallistuminen 	<p>Työssäoppiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman työssäoppimisensa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman toimintansa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman toimintansa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija tukee ja ohjaa toisia opiskelijoita aktiivisesti (mentorointi, tutorointi).</p> <p>Lähiopetus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija tukee ja ohjaa toisia opiskelijoita aktiivisesti (mentorointi, tutorointi).</p>	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Toimiminen ja analysointi työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen prosessin eri vaiheissa sekä toisten opiskelijoiden perehdyttäminen ja ohjaaminen.

3 YHTEISET TUTKINNON OSAT (35 OSP) TAVOITTEET JA ARVIOINTI AMMATILISESSA PERUSKOULUTUKSESSA

Pakolliset tutkinnon osat (19 osp)

3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp

3.1.1 Äidinkieli 5 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa viestiä ja toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
 - erilaiset ammatilliset esittelyt
 - oman työsuorituksen esittely laajemmalle yleisölle
 - ohjeen antaminen, kuunteleminen ja arvioiminen
 - neuvottelutaito
 - neuvottelut työyhteisön sisällä ja neuvottelut asiakkaan kanssa
 - ongelmatilanteiden ratkaiseminen: puuttuminen epäkohtiin, kuten turvallisuus ja aikataulut
 - asiakaspalvelutilanteet
 - välineiden ja varusteiden käytön ohjeistaminen
 - tekniikoiden ohjaaminen
 - ryhmän ohjaustilanteet, keskustelu ohjauksellisena välineenä ja menetelmänä
 - oman työpaikan ja tiimin esittely
 - haastattelu: asiakasryhmien tarpeiden kartoitus
- ymmärtää nuoriso- ja vapaa-ajanohjaukseen liittyvien tärkeimpien tekstilajien käytänteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen
 - alan kirjoihin, lehtiin, mainoksiin ja esitteisiin tutustuminen
 - kirjastokäynti
- osaa hakea tietoa eri tietolähteistä ja käyttää tietoa sekä noudattaa lähteiden käytön periaatteita
 - tiedon kokoaminen laajasta tietokentästä
 - tiedostaa lähdemerkintöjä ja tekijänoikeuksia koskevat määräykset
- osaa hyödyntää mediaa ja verkon tarjoamia viestintä- ja vuorovaikutusvälineitä opiskelussaan sekä tehdä ammattiosaamistaan näkyväksi
 - oman alan verkkosivuihin tutustuminen ja niiden arvioiminen ja hyödyntäminen

- yhteydenpito asiakkaaseen sähköpostin ja sosiaalisen median välityksellä
- osaa laatia nuoriso- ja vapaa-ajanohjaukseen liittyviä kirjallisia töitä
 - oikeakielisyyden ja ammattisanaston hallinta
 - kommentoiva referaatti alaa käsittelevästä tekstistä
 - työselosteen tai -raportin sekä ohjetekstin laatiminen
 - turvallisuussuunnitelman laatiminen
 - ennakko-ohjeet aktiviteettiin osallistujille
 - asiakastilaisuuden suunnitelma
 - leirikirjeen laatiminen
 - liikekirjeet, esim. tarjouspyyntö
- osaa hyödyntää äidinkielen oppimisen luku- ja opiskelustrategioita
 - muistiinpanot ammatillisista opinnoista kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta
 - sosiaalisen median hyödyntäminen, esim. blogit, verkkosivujen ylläpito
- ymmärtää äidinkielen sekä kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkityksen oman alan ja ammatin kannalta
- osaa arvioida ja kehittää omaa äidinkielen taitoaan.

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen osaamisalan pakollisiin tutkinnon osiin, jotka ovat ohjaajuus 35 osp, ohjaus eri toimintaympäristöissä 40 osp ja ohjauksen menetelmät 30 osp.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunteista voidaan integroida mm. työssäoppimisjaksoille, työelämäyhteistyöhön ja erilaisiin tapahtumiin. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, tapahtuma, verkkokurssi, blogi ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.2 Matemaattisluonnontieteellinen osaaminen 9 osp

3.2.1 Matematiikka 3 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 3 osp

Opiskelija

- osaa peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset *oman alan* ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa
 - arkielämän laskut päässä ja laskimella
 - palkan laskenta, talousarvio
 - verot, ALV
 - kotitalouden yksiköt ja niiden muutokset
- osaa laskea pinta-aloja ja tilavuuksia
 - tilan käyttö
 - materiaalikulutus
 - tilavuusmitat ja niiden käyttö
- osaa soveltaa geometriaa *oman alan* tehtävien vaatimassa laajuudessa ja hahmottaa tilaa ja muotoja kolmiulotteisesti
 - tilan käyttö ohjausta, esityksiä ja majoitusta varten
- osaa käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä *oman alan* ongelmien ratkaisussa
 - erilaiset verrannot ja yksinkertaiset yhtälöt
 - leirien ja retkien tarvikkeiden laskeminen
 - kustannuslaskentaa
- osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa
- osaa käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Voidaan integroida Nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen tutkinnon pakollisiin osiin, Ohjaus eri toimintaympäristöissä 40 osp, Ohjaajuus 35 osp ja Ohjauksen menetelmät 30 osp.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimispaikka.

Oppimismenetelminä voivat olla luokkaopetus, keskustelu, oppimistehtävät sekä erilaiset pelit ja leikit.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla (voi olla osana ammattiosaamisen näyttöä).

3.2.2 Fysiikka ja kemia 2 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet, 2 osp

Opiskelija

- osaa soveltaa *oman alan* kannalta keskeisiä fysiikan käsitteitä, ilmiöitä ja lainalaisuuksia
 - perusmekaniikka: kitka, liikkuminen
 - energiatehokkuus ja sähkölaitteiden kulutus
 - elinkaarianalyysi ja kestäväkehitys
 - osaa ottaa työssään huomioon *oman alan* kannalta keskeisiä kemian ilmiöitä ja aineiden
- Erityisominaisuuksia
- maalien, liimojen, värien ja muiden askartelumateriaalien ominaisuudet
 - kemianilmiöt ohjauksessa, esimerkiksi saippuakuplat
 - kemian ilmiöt elimistössä ja luonnossa
 - kemiallinen turvallisuus ja tarvittavat suojavälineet
- osaa säilyttää, käyttää ja hävittää *omalla alalla* tarvittavia aineita.
 - kemikaali ja sähköjätteiden hävittäminen.

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Voidaan integroida Nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen tutkinnon pakollisiin osiin, Ohjaus eri toimintaympäristöissä 40 osp, Ohjaajuus 35 osp ja Ohjauksen menetelmät 30 osp.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiililla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimispaikka. Oppimismenetelminä voi olla luokkaopetus, keskustelu, oppimistehtävät sekä erilaiset pelit ja leikit.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla (voi olla osana ammattiosaamisen näyttöä).

3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp

3.3.1 Yhteiskuntataidot 1 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa toimia kansalaisena ja osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon
 - kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet Suomessa:
Ikärajat, vaalit, perusoikeudet, päätöksenteko, turvallisuus,
- osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen
 - yhdenvertaisuus, oikeusjärjestelmä
- osaa suunnitella ja hoitaa omaa talouttaan sekä arvioida siihen liittyviä riskejä
 - työvoimatoimisto, opiskelijan tuet, verotus, oman talouden hallinta
- hyödyntää sosiaalista mediaa aktiivisen osallistumisen keinona
 - sosiaalisen median käyttö tiedonhaussa ja vertailussa
- osaa käyttää yhteiskunnan tarjoamia palveluja ja toimia kuluttajana
 - yhteiskunnan palvelujen käyttäminen tarvittaessa

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen perustutkinnon ammatillisiin pakollisiin tutkinnon osiin Ohjaajuus (35 osp), Ohjaus eri toimintaympäristöissä (40 osp) ja Ohjauksen menetelmät (30 osp)

Ohjaussuunnitelma

- Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Se voidaan suorittaa ATK-luokassa, teorialuokassa sekä vieraillemalla eri kohteissa koulun sisällä tai koulun ulkopuolella
- Opetus ja ohjausmenetelminä käytetään mm. projektioppimista, pelejä, simulaatiot, luennot, itseoppiminen, verkko-oppiminen, portfolio, oppimispäiväkirja sekä erilaista yhteistoiminnallista oppimista

- Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

- ✓ Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä
- ✓ itsearviointi

3.3.2 Työelämätaidot 1 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa hakea itsellensä työpaikkaa
 - hakee itsellensä työssäoppimistyöpaikkaa tai työpaikkaa ja saa sen
- osaa kuvata työehtosopimusjärjestelmää sekä tuntee työlainsäädäntöä ja tietää työsopimuksen keskeiset asiat
 - työsopimusjärjestelmään perehtyminen ja laillisen työsopimuksen tunnistaminen
- osaa perehtyä työpaikan toimintaan ja työtehtäviin sekä huolehtia työturvallisuudesta
 - tuntee yrityksen organisaation ja toimintamallit
 - huolehtii omasta ja työympäristönsä työturvallisuudesta ja siisteydestä
- osaa työskennellä työpaikassa ja kehittää osaamistaan
 - tekee työt sovitusti ja laadukkaasti

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen perustutkinnon ammatillisiin pakollisiin tutkinnon osiin Ohjaajuus (35 osp), Ohjaus eri toimintaympäristöissä (40 osp) ja Ohjauksen menetelmät (30 osp)

Ohjaussuunnitelma

- Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Se voidaan suorittaa ATK-luokassa, teorialuokassa sekä vieraillemalla eri kohteissa koulun sisällä tai koulun ulkopuolella
- Opetus ja ohjausmenetelminä käytetään mm. projektioppimista, pelejä, simulaatiot, luennot, itseoppiminen, verkko-oppiminen, portfolio, oppimispäiväkirja sekä erilaista yhteistoiminnallista oppimista
- Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

- ✓ Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä
- ✓ itsearviointi

3.3.3 Yrittäjyys ja yritystoiminta 1 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 1 osp

Opiskelija

- osaa arvioida ja tunnistaa oman osaamisensa ja omat vahvuutensa
- osaa ideoida omaa liikeideaa ja sen kehittämismahdollisuuksia
 - oman liikeidean luominen
- osaa arvioida mahdollisuuksiaan ryhtyä yrittäjäksi
 - realististen mahdollisuuksien selvittäminen sekä ympäristön että oman itsensä kohdalta
- osaa selvittää omia ammatillisia verkostoja
 - oman ammattialan verkostojen tunteminen
- osaa tunnistaa kannattavan liiketoiminnan periaatteet
 - kannattavan liiketoiminnan mittarit ja perusteet
- osaa arvioida oman yrittäjyyden ja oman yritystoiminnan merkitystä omalle hyvinvoinnilleen ja Suomen kansantaloudelle
 - kansantalouden kiertokulku

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu pakollisiin tutkinnon osiin 2.1.1 Ohjaajuus, 35 osp, ja 2.1.2 Ohjaus eri toimintaympäristöissä, 40 osp.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida työn opetukseen ja työssäoppimiseen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa muun muassa verkkoalustalla tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla muun muassa luokkahuone, työsal, verkkokurssi, blogi, harjoitusyritys, osuuskunta ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan erilaisilla suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7osp

3.4.1 Kulttuurien tuntemus, 3 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen ja edistää omalta osaltaan tasa-arvoa ja kaikkien yhdenvertaista kohtelua
 - toimii eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa
- osaa tervehtiä, vastaanottaa vieraita ja keskustella heidän kanssaan osaa toimia, käyttäytyä ja pukeutua tilanteen mukaisesti ja työkulttuurin edellyttämällä tavalla
 - osaa ottaa huomioon toiminnassaan sopivuuden rajat sekä miesten ja naisten erilaiset roolit, pukeutumiseen ja käyttäytymiseen liittyvät ohjeet ja myös kirjoittamattomat säännöt ja menettelytavat
- osaa tunnistaa eri kulttuurien peruspiirteitä ja kulttuurista monimuotoisuutta rakennusalalla
 - esittelee toisten kulttuurien edustajille maansa yleisiä kulttuuripiirteitä, kuten keskeistä historiaa, nähtävyyksiä, taiteita, urheilusaavutuksia ja viihdettä ja rakennuskulttuuria
- osaa ottaa huomioon eri kulttuuriryhmien keskeiset traditiot ja niiden vaikutukset toimintaan rakennusalalla
 - tunnistaa eri kulttuurien välisiä eroja työpaikkakäyttäytymisessä, -hierarkiassa ja työhön liittyvässä suhdetoiminnassa ja käyttäytyy asiallisesti tavallisissa työpaikalla esiin tulevissa tilanteissa, erityisesti asiakaspalvelussa
- osaa välittää alansa historiaa, perinteitä ja muuttuneita käytäntöjä sekä vertailla niitä muiden kulttuurien piirteisiin
 - pohtii eri maiden tulkintoja historiallisista tapahtumista ja suhteuttaa kotiseutunsa ja maansa merkittäviä tapahtumia ja aikakausia naapurimaiden ja maailman historiaan

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu pakollisiin ammatillisiin tutkinnon osiin.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunteista voidaan integroida mm. työssäoppimisjaksoille, mahdollisesti ulkomailla tapahtuvan työssäoppimisen aikana. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkkoalaustalla tai mobiileilla.

Eilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, työsali, verkkokurssi, blogi ja työssäoppimispaikka, erilaiset tapahtumat kuten näyttelyt, elokuvat, yhteiset monikulttuuriset tilaisuudet.

Osaamisen arviointi

- opiskelijan osallistuminen ryhmäkeskusteluihin
- osallistuminen erilaisiin monikulttuurisiin tilaisuuksiin ja raportointi niistä
- omat kirjalliset ja kuvalliset tuotokset annetuista aiheista
- osallistuminen palautekeskusteluun ja itsearviointiin

3.4.2 Taide ja kulttuuri 3 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa tunnistaa taiteen ja kulttuurin eri ilmenemismuotoja ja osaa hyödyntää niitä
- ymmärtää taiteen- ja kulttuurin merkityksen
- tuntee alan historiaa, perinteitä ja muuttuneita käytäntöjä sekä vertailee niitä muiden kulttuurien piirteisiin
- tunnistaa eri kulttuurien välisiä eroja työpaikkakäyttäytymisessä
- hyväksyy erilaisuutta ja toimii suvaitsevaisuuden ja tasa-arvon lisäämiseksi omassa työskentely-ympäristössään
- osaa tutkia, ilmaista ja tulkita kulttuurista todellisuutta (esimerkiksi musiikin, teatterin, kirjallisuuden, median, tanssin, kuvataiteen tai käsityön keinoin)
- on tietoinen taidehistorian suuntaviivoista
- osallistuu taide- ja kulttuuritapahtumiin, osaa antaa niistä asiallista ja kriittistä palautetta

- tulkitsee muiden tekemiä eri taiteenalojen teoksia esim. taidenäyttelyissä
- valmistaa omia tuotoksia eri tekniikoilla osoittaen omaa ideointikykyä
 - osaa arvioida ja soveltaa monimuotoista suomalaista kulttuuriperintöä ja oman alansa vakiintuneita käytäntöjä.
- tuntee alan käsityöperinteen
- hakee tietoa alan ajankohtaisista suuntauksista ymmärtäen sen vaikutukset elinympäristön viihtyisyyteen
 - osaa noudattaa kulttuurisesti kestävästä kehityksen periaatteita ja ymmärtää valintojensa kulttuuriset vaikutukset.
- arvostaa ja vaalii kulttuuriperintöä, huolehtii ympäristön siisteydestä
 - osaa kehittää taiteelle ominaisten esittämisen tapojen ja materiaalien, oman ilmaisun, suunnitteluprosessien, palvelu- ja tuotemuotoilun ja estetiikan tuntemustaan alalla ja soveltaa hankkimaansa taiteen ja kulttuurin osaamistaan omassa työssään.
- suunnittelee alan jonkin työvaiheen yksityiskohtan kuvallisesti ja kirjallisesti
- osallistuu eri yhteistyökumppaneiden kanssa oppilaitoksen ulkopuolella järjestettävien tapahtumien järjestämiseen mahdollisuuksien mukaan, esim. Saku-kulttuurikilpailut

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroidaan alan pakollisiin tutkinnon osiin.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida mm. yrityskäynteihin. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokahuone, työsal, verkkokurssi, blogi ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

- opiskelijan osallistuminen ryhmäkeskusteluihin
- osallistuminen kulttuuritapahtumiin ja raportointi niistä
- omat kirjalliset ja kuvalliset tuotokset annetuista aiheista

- osallistuminen palautekeskusteluun ja itsearviointiin

3.4.3 Etiikka 3 osp (kurssi 1)

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 3 osp

Opiskelija

- arvot, elämäkatsomukset
 - omat valinnat ja niiden perustelu
 - valintojen seurausten arviointi
 - arvovalintojen pohjalta oman elämän pohdinta
- normit
 - normiristiriitojen käsittely
- tiedonhankina ammattieettisistä peruskysymyksistä
 - ammattialan ongelmatilanteiden tunnistaminen, käsitteleminen
 - näkemysten esittäminen

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroidaan eri ammattialojen sisältöihin alasta riippuen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla.

4 VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT, 10 OSP

Vapaasti valittavat tutkinnon osat ovat pääsääntöisesti yhteisiä tutkinnon osia tai ammatillisia pakollisia tutkinnon osia tai valinnaisia tutkinnon osia.

Vuosittain Salpauksessa tarjottavista vapaasti valittavista opinnoista tiedotetaan opiskelijoille hyvissä ajoin, jotta heillä on mahdollisuus tehdä valintoja mahdollisimman monipuolisesti. Lukuvuosittain tehdään päätökset tarjottavista opinnoista. Opinnot toteutus edellyttää riittävää opiskelijamäärää, joka voi vaihdella lukuvuosittain ja tutkinnon osittain.

4.1 Ammatillisia tutkinnon osia

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

4.2 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

4.3 Yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opinnot

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

4.4 Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

4.5 Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

5 TUTKINTOKOHTAISET TERVEYDENTILAVAATIMUKSET

Määräys 91/011/2014

[Linkki](#) määräykseen

6 LIITTEET

Liite 1, polkukuvaus

Liite 2 A ja B, moduulisuunnitelma

Liite3, näyttöjen toteuttamissuunnitelma

Nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen perustutkinto, nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaaja, 180 osp

Pakolliset ammatilliset tutkinnon osat 105 osp

Yhteiset tutkinnon osat 35 osp

Vapaasti valittavat 10 osp

Valinnaiset tutkinnon osat 30 osp

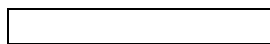
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180
Ohjaajuus 35 osp Nuva-alan peruspolku					Ohjaus eri toimintaympäristöissä 40 osp					Ohjauksen menetelmät 30 osp					Yhteiset pakolliset tutkinnon osat 19 osp					Yhteiset valinnaiset tutkinnon osat 16 osp					Vapaasti valittavat 10 osp		Valinnaiset tutkinnon osat 30 osp								
Erityisryhmien ohjauspolku Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa: erityisryhmien ohjaus																				Erityisryhmien ohjaus 10 osp		Ikääntyvien ohjaus 15 osp			Palvelujen tuottaminen 15 osp										
Järjestötyöpolku Työssäoppiminen																									Ohjauksen menetelmät 10 osp		Kansalais- ja järjestötoiminnan ohjaus 15 osp			Palvelujen tuottaminen 15 osp tai Projektitoiminnan ohjaus 15 osp					
Yrittäjyyspolku NY-toiminta, työssäoppiminen, osuuskunta																									NY-toiminta 10 osp		Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp			Yrityksessä toimiminen 15 osp					
Kansainvälisyyspolku Valinnaiset kieliopinnot ja työssäoppimisjaksot ulkomailla																				Kieli- ja kulttuuriopinnot					Kieli- ja kulttuuriopinnot 10 osp		Monikulttuurisen toiminnan ohjaus 15 osp			Kansalais- ja järjestötoiminnan ohjaus 15 osp					
Jatko-opintopolku esim yhteisöpedagogi tai sosionomi Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen (äidinkieli ja kielet), Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen (yhteiskuntataidot), Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen (psykologia) sekä väyläopintoja.																				Kieli- ja kulttuuriopinnot					Kielioopinnot 10 osp		Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista 15 osp			Tutkinnon osat ammatillisista perustutkinnoista 15 osp					

Modulisuunnitelma nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaus

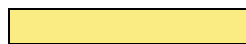
Vuosi	Jakso I	Jakso II		Jakso III		Jakso IV
1	Ohjaajuus	Ohjaa- juus	Ohjauk- sen me- netelmät	Ohjaa- juus	Ohjauk- sen me- netelmät	Ohjaajuus
	Yhteiset tutkinnon osat	Yhteiset tutkinnon osat		Yhteiset tutkinnon osat		
2	Ohjauksen menetelmät	Nuorten sosiaalinen vahvistaminen		Ohjauksen menetelmät		Ohjaus eri toimintaympäristössä
	Nuorten sosiaalinen vahvistaminen	Ohjauksen menetelmät		Ohjaus eri toimintaympäristössä		Ohjaus eri toimintaympäristössä (valmistuvat)
	Yhteiset tutkinnon osat			Yhteiset tutkinnon osat		Nuorten sosiaalinen vahvistaminen
3	Valinnainen tutkinnon osa	Valinnaiset tutkinnon osa		Valinnaiset tutkinnon osat		Vapaasti valittavat tutkinnon osat
		Ohjaus eri toimintaympäristössä		Valinnaiset tutkinnon osat		Vapaasti valittavat tutkinnon osat
		Yhteiset tutkinnon osat		Yhteiset tutkinnon osat		Yhteiset tutkinnon osat

Työssäoppiminen

Oppilaitos

Yhteiset tutkinnon osat

Ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamissuunnitelma

Tutkinnon osa	osp	Ammattiosaamisen näytön kuvaus	Tavoiteajankohta	Kesto
Pakolliset tutkinnon osat 105 osp				
Ohjaajuus	35 osp	Kohderyhmän tarpeiden mukaisten ohjaustilanteiden suunnitteleminen ja toteuttaminen. Keskeinen taito on kasvatusvastuuseen ja tavoitteellisuuteen perustuva ohjaajuus.	1. tai 2. vuosi	2-4 vk
Ohjaus eri toimintaympäristöissä	40 osp	Toiminnan toteuttamista yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toimintaympäristön toimintaan, organisaatioon ja päätöksentekojärjestelmään perehtyminen. Yhteistyökumppanien roolien selvittäminen. Ympäristöön soveltuvien ohjausmenetelmien käyttäminen.	2. tai 3. vuosi	2-4 vk
Ohjauksen menetelmät	30 osp	Ryhmän ohjaaminen yhdellä menetelmäalueella, työskenteleminen ja toimiminen yhteisöllisyyttä rakentaen menetelmän erityispiirteet huomioon ottaen. Turvallisuussuunnitelman laatiminen.	1 tai 2. vuosi	2-4 vk
Valinnaiset tutkinnon osat 30 osp				
Kansalais- ja järjestötoiminnan ohjaus	15 osp	Toiminnan ohjaaminen, järjestön kerhotoiminnan tai vastaavan toteuttaminen. Yhteisön, järjestön, yrityksen tai yhdistyksen vapaaehtoistoimintaryhmän toimintaan osallistuminen tai tapahtuman, juhlan tai konsertin järjestäminen.	2. tai 3. vuosi	2-4 vk
Projektitoiminnan ohjaus	15 osp	Projektissa tai projektiluonteisessa tehtävässä esimerkiksi nuorisotalossa, koulussa, yhdistyksessä, yrityksessä tai järjestössä toimiminen. Projektitoiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin osallistuminen.	2. tai 3. vuosi	2-4 vk
Nuorten sosiaalinen vahvistaminen	20 osp	Toiminnan järjestäminen erityisryhmälle tai yhteistyössä erityisryhmän kanssa, ryhmän opastaminen vapaa-aikatoimintoissa tai työskentelylaitoksessa. Erityistukea tarvitsevan nuoren vahvistaminen sosiaalisesti eri ohjauksen menetelmin.	2. tai 3. vuosi	2-4 vk
Monikulttuurisen toiminnan ohjaus	15 osp	Monikulttuurisessa ympäristössä toimiminen tai monikulttuurista ymmärrystä lisäävän toiminnan järjestäminen. Eri kulttuuritaustasta tulevien yksilöiden tai ryhmien tukeminen ja opastaminen, toimintatuokioiden tai -tilanteiden järjestäminen.	2. tai 3. vuosi	2-4 vk
Ikääntyvien ohjaus	15 osp	Ikääntyvien tavoitteellisen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen. Viriketoiminnan järjestäminen ikääntyneiden tarpeiden mukaisesti ja menetelmien turvallisuus varmistuen.	2. tai 3. vuosi	2-4 vk
Palvelujen tuottaminen	15 osp	Palvelujen tuottamisessa työryhmän jäsenenä toimiminen. Osallistuu jonkin nuoriso- ja vapaa-aika-alan palvelun tai tapahtuman tuottamiseen, tiedottamiseen ja arviointiin. Osallistuu tuotteistamisprosessiin.	2. tai 3. vuosi	2-4 vk

Nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen perustutkinto,
nuoriso ja vapaa-ajan ohjaaja

Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)

Paikallisesti tarjottava tutkinnonosa: Erityisryhmien ohjaus	15 osp	Erityisryhmiin kuuluvien tavoitteellisen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen. Kuntouttavan työteen ja lääkeshoidon perusteiden tunteminen. Kohderyhmän erityispiirteiden tunteminen.	2. tai 3. vuosi	2-4 vk
Yritystoiminnan suunnittelu	15 osp	Liiketoimintasuunnitelman laatiminen laskelmineen (www.uusyriyryskeskus.fi)	2 - 3 vuosi	1 vk
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen	5 osp	Näytön antaja toimii alan työtehtävissä, kehittäen yrityksen toimintaa ja omaa osaamistaan. Näytön antaja ohjaa oman toiminnan ohessa muita alan toimijoita tai opiskelijoita.	3 vuosi	1 vk
Yrityksessä toimiminen	15 osp	Liiketoimintaidean jalostaminen liiketoimintasuunnitelmaksi, yritystoiminnan käynnistäminen ja lopettaminen	2- 3 vuosi	1 vk
Vapaasti valittavat tutkinnon osat 10 osp				
Valitaan valinnaisesta tutkinnon osasta	10 osp		3. vuosi	2-3 vk

Työssäoppimispaikka

Oppilaitos

Salpauksen työelämälähtöinen oppimisympäristö (projekti, liiketoimintayksikkö, harjoitusyritys tai osuuskunta)